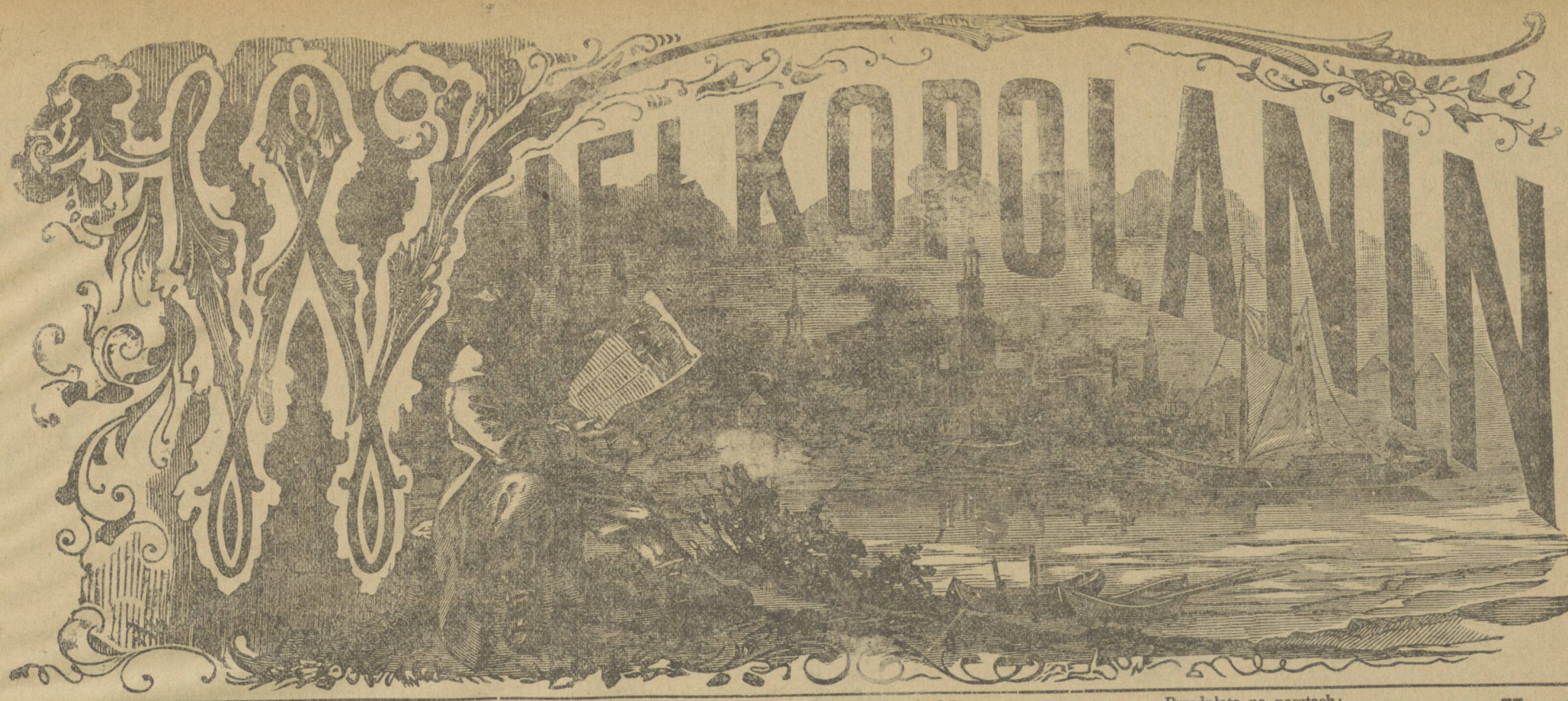

Rok 23. Przedpłata w Poznaniu: Kwartalnie 1,20 mk., z odnosz. do domu 1,45 mk., miesięcz. 40 f. z odnoszeniem 50 f. WIELKOPOLANIN wychodzi codziennie. REDAKCYA Wielkie Garbary nr. 50, I p. **Poznań, piątek 13 stycznia 1905.** Telefon Ekspedycyi: 1013. Telefon Redakcyi: 1142. Przedpłata na pocztach: Kwartalnie 1,20 mk., z odnoszeniem do domu 1,62 mk. INSERATY od wiersza drobn. 25 f. RĘKOPISÓW się nie zwraca EKSPEDYCYA ulica Wodna nr. 15. **Nr. 10.**

Etat pruski na rok 1905.

Dochody obliczono na marek **2,713,505,707**, rozchody zwyczajne na 2514,194,427, nadzwyczajne na 199,311,280 — razem mk. **2,713,505,707.**

Suma dochodowa z rozchodową się równa, nie potrzeba zatem żadnej pożyczki. Etat wykazuje w dochodach w porównaniu z rokiem zeszłym więcej 128,645,000 mrk, w rozchodach zwyczajnych więcej 103,850,109 m, w rozchodach nadzwyczajnych 24,794,898 mk. Nadwyżki mają koleje w wysokości 45,088,255 mk., podatki bezpośrednie 8,842,000 mk. pośrednie 1,042,700 mk., Seehandlung 463,200 mk., zarząd domen 200,340 mk. W rubryce zwyczajnych rozchodów widzimy, że przeznaczono **750000** mk. więcej do funduszów dyspozycyjnych dla popierania i wzmocnienia niemczyzny. — 250,000 mk. więcej przeznaczono na Ostmarkenculagi w W. Ks. Poznańskiem i Prusach Zachodnich. Dla ministerstwa oświaty wyznaczono więcej 5,046,143 mk. — z tej sumy wyznaczono blisko 2 miliony na urządzenie 4 nowych seminaryów i 8 preparandyi. Na popieranie wewnętrznej kolonizacyi w Prusach Wschodnich i na Pomorzu przeznaczono mk. 2,000,000.

W etacie figuruje miasto Poznań i W. Ks. Poznańskie z następnemi pozycyami:

Na zakupno ziemi po zniesieniu wałów i na zniesienie tychże 4 rata mk. 3,500,000.

Na budowę pałacu królewskiego w Poznaniu druga rata mrk. 1,000,000, dodatek do utrzymania biblioteki cesarza Wilhelma 47,000 mk. Dalszy dodatek dla muzeum cesarza Fryderyka w Poznaniu celem uzupełnienia zbiorów 30,000 mrk. Dla szkoły budowy maszyn druga rata 20,000 mk.

Na zakupno gruntu celem rozszerzenia gmachów rejencyjnych w Poznaniu 90,000 mk.

Na dodzierżawienie pomieszczeń dla akademii w Poznaniu 11,000 mk., na budowę akademii pierwsza rata 102,500 — na bibliotekę i książki mk. 32,000.

Akademia ma stanąć tam, gdzie dziś się znajduje Reichsgarten — przed berlińską bramą. Koszta budowy obliczono na 1,320,000 mk.

Na budowę nowego gmachu sądowego w Poznaniu druga rata 67,500 m. — na rozszerzenie sądu ziemiańskiego w Bydgoszczy wyznaczono ostatnią ratę w wysokości 160,200 mk., na budowę sądu we Wrześni 55,000 mk. (ostatnia rata), na budowę domu mieszkalnego dla dwóch sędziów w Czarnkowie drugą i ostatnią ratę 18,000 mk.: na urządzenie wewnętrzne sądu w Grodzisku mk. 10,600. Na budowę sądu w Rogoźnie 56,400 mk. pierwsza rata; na budowę domu mieszkalnego dla dwóch sędziów w Zbąszyniu 40,900 mk. (I rata); na budowę domu mieszkalnego dla sędziego w Grodzisku 30,200 mk.; na dom mieszkalny dla sędziego w Koźminie 30,200 mk.; na zakupno gruntu pod dom mieszkalny dla dwóch sędziów w Jarocinie 10,000 mk.

Na urządzenie pola doświadczalnego przy rolniczych zakładach w Bydgoszczy na dobrach Mochelek pod Bydgoszczą 185,000 mk.; na urządzenie biblioteki dla zakładów rolniczych w Bydgoszczy 20,000 mk.

Poszczególnych pozycyi przeznaczonych dla szkół w Księstwie nie przytaczamy, podajemy natomiast, że ma się założyć 8 nowych seminaryów, 4 katolickie i 4 ewangelickie, i to w Elblągu, Toruniu, Skwierzynie, Weferlingen, Olpie i Merzigu.

Z sum wyznaczonych na roboty i melioracye dworców i linii kolejowych wymieniamy 50,000 mk., jako ostatnią ratę na rozbudowanie dworca przy Tamie Garbarskiej, na wyrównanie pochyłości linii Poznań—Kluczborg 1,950,000 mk. — na ten rok jako pierwsza rata 300,000 mk. Na rozszerzenie dworcy lub szop w Gnieźnie, Strzałkowie, Gniewkowie wyznaczono również większe sumy.

Wreszcie wyznaczono na gmach komisyi kolonizacyjnej, który ma stanąć również na zniesionych wałach 2,100,000 mk., z tych jako pierwszą ratę na ten rok 700,000 mk.

Na rozbudowanie portów dla drzewa w Toruniu wyznaczono 100,000 mk. jako 3 ratę i w Brahemünde 201,750 marek.

Zapowiedzianem też jest w etacie utworzenie nowego obwodu rejencyjnego w Olsztynie na Mazurach. Do nowego obwodu rejencyjnego mają być przyłączone powiaty ostrudzki, olsztyński, nidborski, reszelski i szczycieński, należące dotąd do obwodu rejencyjnego królewieckiego i powiat sędzborski elcki (Lötzen) i łecki (Lyck)

Obwód rejencyjny olsztyński otrzymać ma sankcyą królewską na 1 października 1905.

Przyczyny upadku Portu Arthura.

»Nowoje Wremia« zamieściło artykuł pod tytułem: »Po upadku Portu Arthura«, w którym winę upadku twierdzy przypisuje przedewszystkiem jej niezaopatrzeniu w amunicyą. Głosy naszych przyjaciół życzliwych, ukrytych i jawnych wrogów — pisze »Nowoje Wremia« — zlewają się w uroczystem głoszeniu chwały dla naszych bohaterów i podtrzymujących ich ducha kierowników, zlewają się w pogrzebowej pieśni rosyjskiej twierdzy, w której nietylko rosyjski wojownik, lecz obok niego w szeregu i niewykształcony bojowo rosyanin (russkij czełowiek) zacięcie, przykładnie walczyli z kilkakrotnie silniejszym wrogiem, za honor i sławę Rosyi. Walczyli i zwyciężali (!) tego wroga w ciągu prawie jedenastu miesięcy i zwyciężali jeszcze tyleż czasu, gdyby na pomoc zewnętrznemu, jawnemu wrogowi nie zjawił się okrutniejszy, więcej bezlitośny wewnętrzny wróg... Jego tylko obawiano się w Porcie Arthura, i dla tego z takiem męczącem uczuciem oczekiwano odsieczy z morza lub lądu.

Wszyscy wiedzieli, że w Porcie Artura ogromny brak takiego zapasu amunicyi dział, prowiantów, ubrania, który mógłby zabezpieczyć długotrwałe oblężenie. Port Artura nie stanowił wyjątku w życiu rosyjskiem, i być może, był jeszcze mniej przygotowany do walki z wrogiem, niż nasza armia i flota.

Kiedyś w przyszłości wyjdzie nakoniec na jaw cała prawda — prawda straszna. Oto gdzie kryło się rzecsywłste niebezpieczeństwo.

Sławni obrońcy Portu Artura zmuszeni byli złożyć przed wrogiem nie broń, lecz ręce: dopókąd było czem odpowiadać na morderczy ogień wroga, ręce te, chociaż chore, robiły swoje i odpierały szturmy nieprzyjaciela, ciągle odnawiającego i zwiększającego swoje siły.

Odzywając się dalej z wielkim szacunkiem o japończykach jako o przeciwnikach wojennych. »Nowoje Wremia« winę dotychczasowych niepowodzeń przypisuje w znacznej mierze »niepomyślnemu fatum«, wyrażając zarazem nadzieję, że nie będzie ono zawsze prześladowało rosyan.

Na zakończenie zaś organ rosyjski żąda zmian w kierownictwie armii.

»Nie ma pszenicy bez plew, lecz plewy mogą i winny być wyrzucone. Byliśmy już świadkami wypadków zmiany kilku naczelników korpusu, dywizyi i brygad. Na drodze tej nie wstrzymują się bezwarunkowo, i powinno się oczekiwać, że nastąpi zamiana doświadczonymi wodzami jeszcze tych kilka osób, które nie tylko, że nie przyniosą korzyści, ale przeciwnie mogą zniszczyć wszystkie nadzieje przez swój brak wynalazczości i stanowczości w decydującej chwili; a za to przecież dziesiątki tysięcy ludzi płaci życiem«.

Niemcy a cywilizacya.

Świeżo wyszedł z druku w Niemczech tom pism »pośmiertnych« Nitzschego.

Wśród wielu ciekawych przyczynków do teoryi filozoficznych oryginalnego myśliciela, w książce tej znajduje się rozdział, poświęcony »przyszłości« Niemiec. Zasługuje on na bliższą uwagę.

Wiadomo, że Nietzsche nie był pobłażliwym dla swoich ziomków, to jednak, co mówi o nich z poza grobu, jest tak śmiałem zaatakowaniem »wartości« narodu niemieckiego wogóle, że niewątpliwie ściągnie na siebie gromy oburzenia.

Bo posłuchajcie tylko.

Przedewszystkiem Nietzsche twierdzi, że Niemcy dotychczas nie mieli jeszcze wcale cywilizacyi. Zawdzięczają to Lutrowi, który zaszczepił im fałszywy mistycyzm, małostkowość i służalczość. Prawdziwy Niemiec, który już dziś nie istnieje wcale, był o wiele niebezpieczniejszy od dzisiejszego, ale był odważniejszy i szczerszy.

Był to Mefistofeles, ale w gatunku wyższym, niż twór Goethego. Takim był Fryderyk Wielki, takim Fryderyk II Hohenstaufen. Dziś tymczasem w całych Niemczech niema dziesięciu ludzi wartościowych. Szlachta niemiecka od trzech wieków znajduje się w pożałowania godnym upadku. Niedość tego — cała rasa jest zdegradowana i zepsuta do szpiku kości. »Jest to lud, godzien litości, o duszach lokajskich.«

Wszyscy ci, którzy mieli w żyłach swoich krew dzielniejszą i gorętszą — oddawna wyemigrowali z kraju, przenosząc się na obczyznę. Z pozostałych — część lepsza zawdzięcza swoją wyższość domieszkom krwi obcej, przedewszystkiem zaś skrzyżowaniu ze Słowianami. »Bismarck przecie — mówi Nietzsche — był Słowianinem.« Wobec tego Niemcy, jako naród, byli zawsze ciurami cywilizacyi europejskiej i jedynem dla nich zbawieniem ścisły i absolutny sojusz z Rosyą, która reprezentuje rasę jeszcze niewyczerpaną.«

Tak osądził własne społeczeństwo znany niemiecki filozof.

* **Od sekretarza Koła Polskiego** w sejmie pruskim, posła dr. Niegolewskiego odbieramy następujące pismo:

Wobec tego, że sejm nie został zamkniętym, tylko odroczonym, Koło polskie sejmowe postanawia, aby skład zarządu pozostał ten sam, co w roku ubiegłym. — Jako mówcy etatowi wyznaczeni zostali X. prałat dr. Jażdżewski i dr. Dziembowski.

Wiadomości polityczne.

Niemcy. Berlin, 11 stycznia r. b. (Z parlamentu). Po przyjęcia etatu dla gospodarstwa domowego parlamentu, przystąpiono do obrad nad etatem ministerstwa sprawiedliwości. Na wstępie omawiano rezolucyą odnoszącą się do wydalania obcych poddanych. Interpelacyą uzasadnia Müller z Meiningen. — Mówca przypomina znany proces królewiecki i stwierdza, że pruska prokuratorya i pruskie ministerstwo sprawiedliwości ciężko się shańbiły. — Marszałek Ballestrem gani to wyrażenie — Müller obszerniej omawia proces i stwierdza, że w zachowaniu się wobec obcych poddanych Prusy nie przodują w Niemczech a Niemcy nie przodują w świecie.

— (Z kolonii afrykańskich). Znaczne przez niemców w ostatnich z murzynami spotkaniach poniesione straty wskazują na to, że niemcy walczyli niepomyślnie. Niemcy nie chcą się przyznać do klęski, lecz utrata kilkunastu oficerów i kilkudziesięciu żołnierzy jest klęską, bez względu na to, że murzyni się w końcu cofnęli. Murzyni prowadzą wojnę partyzancką, a w partyzantce nie zawsze ten jest zwycięzcą, który się utrzymał przy placu bitwy, lecz ten, który przeciwnikowi dotkliwsze zadał straty.

— Drezno, dnia 11 stycznia. Król saski przybędzie w poniedziałek do Berlina, aby złożyć wizytę cesarskiej parze niemieckiej.

Dania. Kopenhaga, 11 stycznia r. b. Ministerstwo podało się do dymisyi.

Wojna japońsko-rosyjska. Admirał Skrydłow wyjechał z Władywostoku do Petersburga.

— Trzeci oddział rosyjskiej floty

pod dowództwem komendanta Petrowsky'ego przybył do Port Said. Ten oddział floty składa się z następnych statków: okręt liniowy »Orel«, krążowniki »Oleg«, »Isumrud«, »Rion«, »Dniepr« — torpedowce »Groźny«, »Gromki«, »Rzeźwy« i brytyjski jacht Esmerald. — Flota wyruszyła dziś w dalszą drogę.

— Przesłuchy w sprawie zajścia z angielską flotą rybacką toczą się w Paryżu. Przewodniczącym sądu jest francuski admirał Fournier.

— Londyn. Wymarsz pierwszej części załogi rosyjskiej z Portu Arthura sprawił na obecnych przy tem obcych wojskowych nieszczególne wrażenie. — Jeńcy wyglądają wprawdzie zdrowiej, niż się ogólnie spodziewano, lecz mundury, jakie mają na sobie, są tak podarte i brudne, że nawet ich barwy rozróżnić nie można. Oficerowie rosyjscy napróżno przytem usiłowali utrzymać pewien porządek wojskowy w swoich oddziałach i pochód miarowym krokiem. Żołnierze nie słuchali już ich rozkazów, lecz spieszyli na dworzec luźnemi kupami. — Zupełnie inny wygląd miało tworzące szpalery wojsko japońskie w całych i czystych mundurach i prawdziwie wojskowej postawie, pomimo, że i ono wycierpiało dużo podczas oblężenia, więcej może nawet, niż oblężeni.

Francya. Przy wyborach marszałka Izby upadł kandydat ministerstwa, dawniejszy marszałek Brisson, a wybranym został przeciwnik gabinetu Doumer. Jest to niewątpliwa klęska ministerstwa Combesa.

— Paryż. (Japonia przeciw Francyi.) Stósownie do zapowiedzi ogłasza dzisiaj »Echo de Paris« rzekome poufne sprawozdanie b. japońskiego ministra wojny Kodamy do prezydenta ministrów japońskich Katsury. Sprawozdanie to przedstawia powody, dla których Japonia musi złamać potęgę Rosyi, i jaką chwilę uważa za najstósowniejszą do napadu na Indochiny.

Rosya. Do »N. W. Tageblattu« donoszą z Petersburga: W dobrze poinformowanych kołach twierdzą, że kokitet ministrów połowicznie tylko załatwi najważniejszą ze wszystkich kwestyi reformowych, a mianowicie kwestyą konstytucyi. Aby uspokoić opinię publiczną komitet zaproponuje carowi przyjęcie projektu konstytucyi, wypracowanego przed 25 laty przez księcia Wasilczykowa. Opinia publiczna dziś atoli takiem załatwieniem kwestyi już się nie zadowoli. Projekt Wasilczykowa przewiduje wprawdzie także pewnego rodzaju Radę państwa, złożoną z reprezentantów rozmaitych stanów i zawodów, lecz tylko z głosem doradczym, lub z prawem propozycyi, a bynajmniej nie jako ciało prawodawcze. Takiem ustępstwem absolutyzmu naród rosyjski byłby się zadowolił przed 25 laty, lecz nie dzisiaj. Oświadczono to już otwarcie na zgromadzeniu inżynierów górniczych, na którem projekt Wasilczykowa uznano otwarcie za przestarzały. — Posiedzenia komitetu mają zresztą bardzo ożywiony przebieg. Zdania ścierają się dość ostro. Część ministrów z Murawiewem na czele odrzuca wszelkie ustępstwa na rzecz opinii publicznej i wszelkie reformy, druga część zaś pod wodzą Wittego i Mirskiego żąda zmian dość obszernych. Z tej strony oświadczają, że, jeżeli ma być spełniona wola cara, aby ustała samowola administracyjna, zerwać trzeba z wszelkiemi przywilejami i wyjątkowemi prawami.

— Petersburg. Stowarzyszenie petersburskich robotników, do którego należy 7000 członków, odbyło tych dni posiedzenie, na które przybyło 350 delegatów robotników z 20 przedsiębiorstw przemysłowych. Omawiano wydalenie kilku robotników z warsztatów putyłowskich za należenie do wspomnianego Stowarzyszenia. Zebrani przyjęli rezolucyą, zaznaczającą, że położenie robotników w Rosyi i ich stosunek do pracodawców nie jest normalny. Uchwalono zażądać od administracyi warsztatów putyłowskich, aby przyjęła napowrót wydalonych robotników, zawiadomić policmajstra o konieczności powzięcia odpowiedniego zarządzenia, któreby zapobiegło powtórzeniu się podobnego wypadku, oraz zawiadomić rząd, że w razie nieuwzględnienia tych żądań, Stowarzyszenie nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności za dalsze utrzymanie spokoju wśród robotników petersburskich.

Wiadomości z blizka i z daleka.

Poznań, dnia 11 go stycznia.

Uczmy dzieci czytać i pisać po polsku!

* **Redakcya »Wielkopolanina«** ma połączenie telefoniczne, numer telefonu **1142.** — Przy tej sposobności zwracamy uwagę interesowanym, że redakcya nie przyjmuje żadnych ogłoszeń płatnych (inseratów, anonsów) i nie przyjmuje też za nówień na nie. **W sprawie ogłoszeń płatnych należy się zwracać do ekspedycyi »Wielkopolanina«**, numer telefonu **1013.**

* **Prośba o pomoc.** Rodzina robotnicza, obarczona kilkorgiem dzieci, znajduje się we wielkiej nędzy. Ojciec, dotychczasowy żywiciel rodziny leży już chory od 12 tygodni. Matka nie może nastarczyć na potrzeby dzieci, — zastawia co lepszego i tem ratuje dziatwę od chłodu i głodu. Odzywamy się do serc litościwych z prośbą o jak najrychlejsze wsparcie, bo bieda wielka. Składki przyjmuje ekspedycya »Wielkopolanina« ulica Wodna 15.

* **Dla rodziny robotniczej** złożył N. N. 1 mk. — Razem 16,45 mk.

* **Na chleb św. Antoniego** złożyła M. Goderska 1 mk. — Razem 3,95 mk.

* **Z teatru.** Dziś w czwartek: »Na dnie życia.« Ceny abonam. — W sobotę: »Interes przedewszystkiem« (»Les affaires sont les affaires«). — W niedzielę wieczorem: »Interes przedewszystkiem«. — Po południu o godzinie 3: »Oj młody, młody!« Ceny do połowy zniżone. Kadry naszej drużyny artystycznej doznały świeżo dalszego wzmocnienia, przybyły bowiem dwie nowe artystki: panny Elsner, artystka z Krakowa i Delewska z Królestwa Polskiego. Obie wystąpią po raz pierwszy w dniach najbliższych.

* **Wystawa** obrazów »Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych« otwarta w nowych lokalach przy ulicy Bismarcka 1, I piętro, róg ulicy Berlińskiej, tuż obok lokalu pana Szpetkowskiego. — Wejście 25 fen. — Otwarta w dni powszednie i święta od godziny 9—4.

* **Poznań.** (Urząd stanu cywilnego z dn. 10 stycznia r. b.) Zapowiedzi: Technik mierniczy R. Timm z A. Stokłossa urodz. Beyer. Czeladnik piekarski Wł. Bosiacki z A. Lijewską. Kontroler kasy miejskiej Franc. Weinert z M. Hohensee. Mistrz piekarski N. Wyrembecki z J. Plenzler. Policyant K. Sauer z A. Metasch. — Śluby: Zawiadowca dóbr Wł. Maćkowiak z E. Wesołowską. Tapicer A. Frohmberg z M. Skorwider. Chałupnik Fr. Czys z M. Nowacką. — Urodziny: Syna: Mularz P. Kübler. Ogrodnik J. Kossatz. Rysownik K. Kaergel. Mistrz stolarski K. Zaworski. Bednarz Fr. Torzecki. Rzeźnik A. Bukowski. — Córkę: Robotn. W. Borowiak. Ślusarz Fr. Kujawa. Pomocnik handlowy N. Lisiewski. Szafner tramwajowy T. Żytkowiak. Robotnik W. Szaj. Stolarz E. Helbig. Robotnik R. Pohl. Woźnica M. Koperski. Lekarz dr. Ehrlich. Polier ciesielski P. Beyer. Niezam. K., S. i D. — Umarli: Wdowa M. Wilczyńska ur. Szumnarska 57 lat. Robotnik St. Kubiaczyk 37 l.

* **Poznań.** (Urząd stanu cywilnego z dnia 11 stycznia r. b.) Zapowiedzi: Kupiec M. Rosemann z St. Mikulską. Kowal G. Hellwich z A. Werner. Robotnik Fr. Graefling z J. Brajer. — Urodziny. Syna: Robotnik J. Andruszka. Kupiec M. Babski. Kupiec M. Mendelsohn. Szewc F. Karl. Niezam. C. — Córkę: Robotnik L. Kubicki. Kupiec Jul. Manheimer. Krawiec St. Mazurek. Stolarz Al. Sypniewski. Murarz T. Frąckowiak. Malarz E. Schneider. Robotnik St. Brzoska. Kowal L. Lewandowicz. Robotnik A. Majchrzak. Niezam. B. S. — Umarli: Wdowa M. Jastrzębska ur. Ciegwelt 84 l. Wdowa R. Moses ur. Finkel 76 l. Robotnik M. Radtke 82 l. J. Trogl 2 m. 25 d. J. Szczepaniak 2 l. 2 m. Zam. Jul. Eckart ur. Galuschik 30 l. L. Gosnowski 1 r. 6 m.

* **Poznań.** Liczny orszak żałobny odprowadził na miejsce wiecznego spoczynku ciało śp. Józefa Gierłowskiego, właściciela apteki »Pod białym orłem« przy Starym Rynku. X. prałat Stychel odprowadził zwłoki w asystencyi duchowieństwa, a poprzednio — podniósł w pięknem przemówieniu cnoty obywatelskie zmarłego. Śp. Gierłowski urodził się dnia 13 marca 1843 r. w Gnieźnie. Po ukończonych studyach zostawszy aptekarzem, praktykował przez długie lata w Nadrenii i na Śląsku, gdzie nabył potem aptekę w Pyskowicach (Preiskretscham), dalej w Środzie, a w końcu w Poznaniu. Pozostawił wdowę z sześciorgiem dziatek. Był bardzo obowiązkowym w swem życiu. Należał do licznych naszych Towarzystw i nigdzie się nie usuwał od prac społecznych. Niechaj spoczywa w spokoju.

* **Poznań.** Klub wioślarski, pierwsze polskie Towarzystwo tego rodzaju w Poznaniu, przygotowuje się skwapliwie na sezon wiosenny. Już stanął nader okazały, prawidłowo i wygodnie wybudowany szałas do czołen nad Wartą, w bardzo dogodnem miejscu, tuż za bramą Dębińską przy ul. Rzecznej nr. 5. — Niemniej posiada Klub już jednę łódkę sportową, ofiarowaną mu przez jednego z znanych zaszczytnie w Poznaniu obywateli. Obecnie zarząd krząta się około zakupna innych potrzebnych czołen tak, iż z rozpoczęciem sezonu wszystkim wymaganiom zadość uczyni. Jakoż spodziewać się można, że młodzież licznie się będzie garnęła do sportu, którego pożyteczność niemcy poznańscy uznali dawno, zakładając dwa »vereiny«. W końcu stycznia Klub wioślarski urządza wieczór inauguracyjny o charakterze artystyczno-humorystycznym. Chociaż tańce nie są w programie i płeć piękna nie weźmie w nim udziału, wieczór zapowiada się świetnie, tak, iż niezawodnie stanowić będzie jedno z najprzyjemniejszych zebrań karnałowych.

* **Poznań.** Na Starym Rynku skutkiem otworzenia ulicy Szkolnej przez przebicie jej do placu Piotra wzmógł się ruch uliczny tak, że wagony kolei elektrycznej zniewolone są do powolnej jazdy. Mimoto grozi niejednej osobie przejechanie w tem ciasnem przejściu. Odtąd będzie tam stale pilnował policyant porządku. — Na ulicy św. Marcina chłopiec 8-letni wpadł pod konie wozu ciężarowego i byłby śmierć poniósł, gdyby pewien woźnica, rozwożący węgle, nie był koni nagle zatrzymał. Konie chłopca kopytami nie uszkodziły.

* **Poznań.** Dnia 30 grudnia schwytano konia bez dozoru będącego. Policya wzięła go w aserwacyą i ogłasza, że, gdy właściciel w 8 dniach nie zgłosi, sprzeda go przez licytacyą.

* **Kurs korespondencyi** dla młodzieży przemysłowej już się wprawdzie rozpoczął, lecz dalsze zgłoszenia jeszcze przyjmujemy. Uderzającem jest, że niektóre zawody dotąd nie są wcale przez kursistów reprezentowane. Nauka, zapoznawająca młodzież w praktyczny sposób z formą korespondencyi z dostawcami, odbiorcami i władzami, odbywa się co poniedziałek i czwartek od 8 do 10 wiecz. w lokalu przy ul. Wrocławskiej nr. 35 na II piętrze. Opłata za cały kurs wynosi trzy mrk. Składać ją należy na lekcyi przy zgłoszeniu się. Dyrekcya Tow. Przemysłowego w Poznaniu. J. Kużaj, prezes. Cz. Leitger, sekretarz.

* **Poświęcenie** »Kuchni dla ubogich« istniejącej przez trzy pierwsze lata na wikaryacie św. marcińskim a przeniesionej z dniem 1 stycznia rb. do innego mieszkania przy ul. Rycerskiej 32 odbyło się dnia 10 stycznia w obec całego zarządu. Aktu tego dopełnił X. Drwęski, wikaryusz przy kościele św. Marcina, opiekun tejże kuchni.

* **Dnia 10 bm.** obchodzili małżonkowie Wincenty i Józefa, z domu Janiszewska, Musiałowscy, ul. Półwiejska 10, uroczystość srebrnego wesela w kościele Bożego Ciała. Mszą św. odprawił proboszcz X. Kostencki, na której przystąpili małżonkowie jako też i dzieci do komunii św. i udzielił im błogosławieństwa.

* **Z kompetentnego źródła** dowiadujemy się, że pani profesorowa Jaroczyńska i w tym roku urządza wielkie przedstawienie amatorskie na cel tak szlachetny jak »Dom św. Kaźmirza« i »Dziadów.« Tym razem ujrzymy amatorów i amatorki na scenie teatru polskiego, którego dyrektor p. Ryger łaskawie na ten wieczór odstąpił. Oprócz tryskających humorem komedyjek ujrzymy jako nowość w antraktach między innemi żywe obrazy: »Homera«, które, o ile z dotychczasowych prób sądzić można, przedstawiać się będą wspaniale. — Nie wątpimy, że szanowna publiczność w obec tak szlachetnego celu i obfitego programu wypełni salę teatru naszego pod brzegi i przyczyni się do wzbogacenia funduszu tych biednych naszych dziadów.

* **Urzędnikom kolejowym** nakazała władza pilnować, aby nie sprzedawano różnych przedmiotów osobom siedzącym we wagonach. Mają przytem muzykantom wędrownym nie pozwalać na muzykę.

* **»Dola redaktora polskiego.«** Redaktorowi »Gwiazdy« w Bytomiu panu Czesławowi Desperakowi doręczono w tych dniach dwa wyroki z ostatnich procesów. W umotywowaniu wysokiej kary 450 marek za wezwanie rodziców, aby do dzieci tylko po polsku przemawiali, uważano za szczegół obciążający to, że oskarżony przed sądem pruskim nie wahał się dwukrotnie dobitnie zaznaczyć, że uważa za hańbę dla ojca polskiego, jeżeli dziecko w domu poważy się odezwać do niego w obcym języku. Wyrok obejmuje stron 28. — W drugiem skazaniu o »podburzanie do gwałtów« na 2 miesiące więzienia, figuruje jako powód wysokiej kary w wyroku to, że od czasu objęcia redakcyi »Gwiazdy« przez oskarżonego, pismo to z każdym numerem zacięciej przeciwko niemczyźnie występuje. Oprócz tych dwóch procesów ma »Gwiazda,« jak już donosiliśmy, kilka nowych. — Jeden o obrazę nauczycieli, w artykule »O szkole,« drugi o »podburzanie do gwałtów« w artykule »Życie wśród ruin,« trzeci proces za zamieszczenie w dodatku »Gwiazdy« dla dzieci »Promyku« znanego wierszyka »Jestem polskie dziecko«, czwarty proces o artykuł »Szerzenie się protestantyzmu w dzielnicach polskich« i piąty proces o artykuł »Nasze zasądzenie.« W kilku dniach tyle procesów, to chyba fakt niebywały dotychczas. W dwóch pierwszych zasądzeniach wniósł obrońca pan mec. Wnukowski z Bytomia o rewizyą do sądu rzeczy w Lipsku.

* **Władza szkolna** ściąga nauczycieli szkół ludowych z prowincyi nadreńskiej i z Westfalii do Warmii. Udzielić im ma nadzwyczajnych subwencyi w sumie 250 mk., wolne przejazdy kolejami do stron rodzinnych. Kandydatów nie wielu się zgłosiło.

* **Miejska Górka.** Dnia 15 bm. miało się odbyć przedstawienie amatorskie, urządzone przez Towarzystwo Robotników Polskich. Miano grać: »Nad Bugiem.« Policya zakazała przedstawienia. — Dziwimy się, że policya przeszkadza robotnikom w zabawach skromnych, a pouczających.

* **Murowana Goślina.** Olejniczak z Bolechowa w dniu noworocznym odwiedził dzieci we wsi pobliskiej i dotąd nie powrócił. Mimo ścisłych poszukiwań nie zdołano go odszukać.

* **Września.** Wystrzałem z rewolwera usiłował odebrać sobie życie syn cukiernika U. i teraz leży ciężko ranny.

* **Nakło.** W Sadkach umarł w 63 roku życia gospodarz śp. Jan Płaczek. Objąwszy po rodzicach gospodarstwo 200 mórg obszaru zabiegliwą pracą powiększył je do 850 mórg, a prócz tego wyposażył sześcioro dzieci. Takich dzielnych obywateli potrzeba nam coraz więcej! Długie lata był sołtysem, także członkiem Rady Nadzorczej cukrowni w Nieżychowie i gorzelni w Szadkowie — a wszędzie był szanowanym dla swego zacnego charakteru. Niechaj spoczywa w spokoju.

* **Ostrzeszów.** Kilka psów wściekłych zabito w Biernasicach i Rudniczyskach. Nad okolicą rozciągnięte kontrolę policyjną.

* **Zduny.** W naszem miasteczku położonem na śląskiej granicy, bardze zniemczonem, bo dwie trzecie mieszkańców jest niemcami, założyliśmy Towarzystwo Robotników, do którego należy 96 członków. Latem mieliśmy skromną zabawę, a w św. »Trzech Króli« urządziliśmy dla dzieci »Gwiazdkę.« O godz. 4 zgromadziliśmy się na sali Buchwalda. — Dzieci bardzo się cieszyły drzewku pięknie ustrojonemu, nasz X. proboszcz pytał dziatwę, czy umie się przeżegnać i pacierz. Pokazało się, że każde z dzieci nawet z tych, co do szkoły jeszcze nie chodzą, umiało pacierz, za co je X. proboszcz pochwalił. Potem nastąpiło rozdanie podarków, co wśród dziatwy wielką wywołało radość. X. proboszcz przemówił w końcu do dziatwy, napominając do posłuszeństwa rodzicom i bojaźni Bożej. Uroczystość pozostawiła nam miłe wrażenie.

* **Rogowo.** Na jeziorze siadkowskiem załamał się listowy, ale będąc dobrym pływakiem, zdołał się wyratować z topieli.

* **Pleszew.** W Twardowie zapadł się nowo wybudowany śpichrz, gdy weń nasypano zboża. Właściciel, radzca landszafty pan Żychliński ponosi około 18 tys. mrk. szkody i pociągnął budowniczego do odpowiedzialności. Sprawa dostała się na drogę sądową.

* **Bydgoszcz.** Pan Czarnowski z Popielewa rozparcelował folwark pomiędzy polaków — ale rząd nie udzielił im konsensu na postawienie domów.

* **Mikołow** na Śląsku. W księgarni nakładowej Karola Miarki skonfiskowano kalendarz na rok 1905 pod tytułem: »Skarb domowy, rocznik dla rodzin polskich« — albowiem w kalendarzu tym dopatrzono się artykułów podburzających do gwałtów. Ciekawy to objaw! Władza konfiskuje często i karze za podburzające artykuły — a ludność polska ani jednym artykułem nie dała się skusić do owych zapowiedzianych, a pożądanych przez hakatę gwałtów.

* **Samobójstwa i mordy w Berlinie.** Kilka dni temu zamordowano wdowę Sinning, sprawcy zbrodni dotąd nie pochwycono. — We wtorek obwiesił wyrodny ojciec, Artur Medersky, troje własnych dzieci. — Nadworny dentysta dr. Alonzo Sylvester odebrał sobie życie wystrzałem z rewolwera. — We wtorek wykonał zabójczy zamach na żonę, a później na siebie, robotnik Hille. Na szczęście kupiec, od którego Hille nabył rewolwer, nabił go ślepemi nabojami, rany zatem przez Hillego zadane żonie i sobie nie są niebezpieczne.

* **Berlin.** Dnia 2 stycznia zabiła lokomotywa na dworcu Westend pałacza lokomotywy Glandera. Sędziwy nauczyciel przybył na pogrzeb syna do Charlottenburga. Po pogrzebie, wracając do domu, dostał się pod lokomotywę pędzącego pociągu w Koźlinie i poniósł śmierć na miejscu.

* **Wybuch w Moskwie.** Pod tytułem: »Maszyna piekielna« donosi Russkoje słowo: Piękna panna E. I. Tarasowówna, z zawodu śpiewaczka, najmowała pokój u p. A. P. Sokołowowej w zaułku Orużejnym w domu Jonowa w Moskwie. Miała ona wielu wielbicieli. W piątek rano, kiedy mieszkańcy pani Sokołowowej leżeli jeszcze w łóżku, zadzwoniono do drzwi. Dzwonił jakiś chłopiec, który gospodyni domu wręczył obwinięte w papier duże pudełko i prosił o wręczenie go p. Tarasowównie. — Co to jest? — zapytała

gospodyni. — To przysłali jej podarek na »Gwiazdkę.« Chłopiec odszedł i pani Sokołowowa z podarunkiem weszła do Tarasowówny. Za nią przybiegła też 15-letnia córka, podlotek, Katarzyna. P. Tarasowówna, wziąwszy podarek, zaczęła go sama odwijać. Pod papierem była skrzynka drewniana, ładnie oklejona różnokolorowym papierem. Ażeby otworzyć pokrywkę, Tarasowówna nacisnęła znajdujący się w skrzynce guzik. Rozległ się ogłuszający wybuch a po nim przerażający krzyk kobiet, które padły bez zmysłów. Zbiegli się lokatorowie z całego domu. Mieszkanie Sokołowowej wypełnione było duszącym dymem i zapachem siarki. Na ścianach i na meblach utworzył się gęsty, żółty osad. — Wszystkie meble były poprzewracane, niektóre rzeczy zniszczone, naczynia potłuczone w drobne kawałki, szyby z okien wyleciały — drzwi zamknięte do sąsiedniego pokoju były naściężaj rozsadzone, zawiasy wisiały oberwane. Doprowadzono kobiety do przytomności. Jęczały one boleśnie. Natychmiast wezwano Pogotowie oraz straż ogniową w celu ugaszenia wszczętego pożaru. Kobiety, ofiary wybuchu, odesłano do szpitala Nowoekateryneńskiego. Wszystkie uległy oparzeniom, a najbardziej poszwankowane okazały się panny Tarasowówna i Sokołowówna. Twarze miały poopalane, ręce i tułów tak samo. Tarasowówna ma też uszkodzone oczy. Jako ciężko chore pozostawiono je w szpitalu. Panna Sokołowówna zaś lżej poszwankowana po opatrunku mogła powrócić do domu. W skrzynce z »podarunkiem gwiazdowym« znaleziono dwa flakony 12 uncyowe, wypełnione jakąś materyą wybuchową i połączone ze sobą elektryeznym przewodnikiem. Obok umieszczone były dwie maleńkie baterye i przyrząd zegarowy. Szczęściem że wybuchnął tylko jeden flakon. Siła bowiem materyi wybuchowej była tak wielka, że w razie wybuchu obudwu cały dom uległby rozwaleniu. — Na razie sprawcy tego wybuchu nie wykryto.

* **Kcynia.** Dnia 8 bm. urządziło Towa- Pań Miłosierdzia Wincentego â Paulo zabawę z przedstawieniem amatorskim. Odegrano »Z miłości« i »Schadzka.« Panie: Broekere, W. Majewska i Ziółkowska, panowie: Broekere, Eytner, Andrzejewski, Urbański i Bereszyński wywiązali się z swych zadań bardzo dobrze, co obecna publiczność im przez ciągłe oklaski okazała. Spodziewano się więcej publiczności tak z miasta jak z okolicy. Lecz obywatele kcyńscy i z okolicy nie znają swych obowiązków dla społeczeństwa i w obec celu dobroczynnego. Po przedstawieniu bawiono się wspólnie i ochoczo do rana i każdy z obecnych z pełnem zadowoleniem z danej zabawy salę opuścił. Paniom i panom amatorom jeszcze raz serdeczne »Bóg zapłać« za wszelkie poniesione trudy i sprawienie nam tak miłego wieczorku. Jeden z gości.

* **Ameryka.** We Waszyngtonie pod pomnik króla pruskiego Fryderyka II, zwanego Wielkim podłożono bombę dynamitową i byłby zburzonym, gdyby zawczasu jej nie usunięto. Odtąd będzie stała straż pod pomnikiem. Amerykanie od samsgo początku nie byli chętnymi postawieniu tegoż pomnika.

* **Kalendarz.** Piątek, d. 13 stycznia r. b. Weroniki p. Wschód słońca o 8 godz. min. 9, zachód o godz. 4 min. 9.

Ruch w Towarzystwach.

* **Baczność siodlarze!** Zwyczajne zebranie filii siodlarzy Polskiego Związku zawodowego odbędzie się w sobotę dnia 14 b. m. wieczorem o godzinie 8 i pół w lokalu pana Dartseha, ulica Jezuicka nr. 11. Na porządku obrad odczyt przez sekretarza oraz inne nader ważne sprawy. Zarząd.

* **Walne zebranie** filii przykrawaczy szewskich polskiego Związku zawodowego odbędzie się w czwartek, dnia 12 stycznia r. b. punktualnie o godzinie 8 i pół wieczorem na salce posiedzeń u pana Genslera, ulica Kozia. Na porządku obrad ważne sprawy. Zarząd.

* **Zwyczajne zebranie** Katol. Towarzystwa Rzemieślników Polskich w Poznaniu odbędzie się dziś w czwartek dnia 12 stycznia rb. wieczorem o godzinie 7 na sali Domu Katolickiego. Na porządku obrad sprawa wydziału murarskiego. Zarząd.

* **Zwyczajne zebranie** filii malarzy polskiego Związku zawodowego odbędzie się w piątek dnia 13 stycznia rb. o godzinie 8 wieczorem w Domu Katolickim. Na porządku obrad pomiędzy innemi ważne sprawy. Zarząd.

* **Szamotuły.** Staraniem Towarzystwa Pań Św. Wincentego a Paulo odbędzie się w przyszłą niedzielę, d. 15 bm. o godzinie 4 po południu na sali hotelu Gielda wenta półroczna z wylosowaniem przedziotów; dochód przeznaczony na ochronkę i tutejszych ubogich. Po wencie odbędzie się zabawa z tańcami. Uprasza się o jak najliczniejszy udział w wencie i zabawie, oraz o łask. nadesłanie datków na wentę. Datki przeznaczone na wentę prosimy nadesłać do zakładu Sióstr. Komitet.

* **Mosina.** Towarzystwo Młodych Przemysłowców urządza w niedzielę dnia 15 bm. na sali pana Jaskólskiego teatz amatorski. — Odegrane będą: 1) »Fatalna szafa.« 2) »Przed ożenkiem«. 3) »Werbel domowy.« Po przedstawieniu zabawa z tańcami. Zarząd.

* **Janówiec.** Towarzystwo Przemysłowe w Janówcu urządza w niedzielę 15 stycznia rb. Teatr amatorski na sali p. Walkowiaka. Odegraną będzie sztuka: »Genowefa.« Zarząd.

Obrona prawna.

* **Panu** Z. D. w P. opowiadamy: Sądzimy, że pretensya Pana do firmy »Italia« o odszkodowanie jest słuszną i że ją Pan możesz przeciw niej wyskarżyć.

* **Panu** A. M. Z. w Je. odpowiadamy; Po śmierci ojca żyje matka Pańska z dziećmi jego w dalszej spólności pozostałości i procentu od tej pozostałości opłacać nie potrzebuje. Jeżeli Pan chcesz, żeby pozostałość została podzieloną, to Pan musisz zrobić wniosek o to do sądu.

Ostatnie wiadomości.

Niemcy. Po załatwieniu się z interpelacya przystąpiono do obrad nad etatem ministerstwa sprawiedliwości.

Wiadomości handlowe.

Sprawozdanie giełdowe.

Poznań, dnia 12-go stycznia 1905.

Pożyczka niemiecka 3 i pół proc.	101,90
Pożyczka pruska konsa. 3 i pół proc.	101,80
dto 3 proc.	89,90
Listy zastawne poznańskie 4 proc.	103,10
dto 3 i pół proc.	99,50
Listy rentowe poznańskie 3 i pół proc.	99,90
dto 4 proc.	103,10
Renta włoska 4 proc.	105,20
Austryacka renta złota 4 proc.	101,50
Austryacka renta srebrna 4½ proc.	100,60
Listy zastawne polskie 4 i pół proc.	93,80
Renta węgierska złota 4 proc.	100,20
Banknoty francuskie za 100 fr.	81,25
Banknoty austryackie za 100 hal.	85,10
Banknoty rosyjskie za 100 rs.	216,05

Poznań, dnia 11 stycznia 1905 r.
(Urzędowe notowania miejskiej komisyi targowej na targu zbożowym.)

Za 100 kilogramów:

	towar piękny	średni	pośledni
Pszenica	17,20	16,90	16,50
Żyto	12,90	12,60	12,20
Jęczmień nowy	14,50	13,60	12,70
Owies	13,90	13,40	13,20

Poznański targ na bydło z dnia 11-go stycznia rb. (Sprawozdanie urzędowe). Zwieziono lub spędzono:

27	sztuk	bydła rogatego
124	„	cieląt
36	„	owiec
—	„	kóz
336	„	świń
—	„	prosiąt

Razem 523 sztuk zwierząt.

Płacono za 50 kilogramów wagi żywej:

Rogacizna: Stadniki i jałowice: I kl. do — mk. II kl. 32—35 m. Jońce I kl. — do — mk. II kl. — 00— mk. III kl. 28—30 marek. Krowy I kl. —00— mk. II kl. 27—29 mrk. III kl. 20—23 mk.

Cielęta: I kl. 45—47 mk. II kl. 38—42 mk. III kl. 30—33 mk.

Owce: I kl. —00— mk., II kl. 27—28 mk., III kl. —00— mk.

Nierogacizna: I kl. 42—43 mk. (niektóre wyżej), II kl. 38—40 m., III kl. 35—37 m., IV kl. (maciory) 34—39 m., tuczniki 45—46 m.

Interes był spokojny. — Targ uprzątnięto.

Poznań, dnia 11-go stycznia 1905 r.
(Urzędowe sprawozdanie targowe komisyi targowej miasta Poznania).

Inne artykuły.		najwyższa mr.	najniższa mr.	przeciętnie mr.
Słoma wagowa	za 100 klg.	6,—	5,—	5,50
Siano	„	8,50	8,—	8,25
Ziemniaki	„	7,—	6,—	6,50
Wołowina (od lepszych)	za 1 klg.	1,40	1,20	1,30
Wołowina (od gorszych)	„	1,30	1,20	1,25
Wieprzowina	„	1,40	1,20	1,30
Cielęcina	„	1,40	1,20	1,30
Skopowina	„	1,40	1,20	1,30
Słonina	„	1,60	0,—	1,60
Masło	„	2,60	2,40	2,50
Łój wołowy	„	1,10	1,—	1,05
Jaja	„	4,—	3,80	3,90

Giełda wrocławska, dn. 10 stycznia
Za 100 kilogramów.

	dobry towar najw. cena mrk.	dobry towar najn. cena mrk.	średni towar najw. cena mrk.	średni towar najn. cena mrk.	pośl. towar najw. cena mrk.	pośl. towar najn. cena mrk.
Pszenica biała	17,60	17,10	17,—	16,60	16,50	15,60
„ żółta	17,50	17,—	16,90	16,50	16,40	15,50
Żyto	13,60	13,40	13,30	12,90	12,80	12,30
Jęczmień	15,50	14,80	14,30	13,80	13,30	12,80
Owies	14,40	14,10	13,80	13,40	13,30	12,80
Groch Wikt.	19,50	18,50	17,50	16,50	15,50	14,50
Groch mały	17,50	17,—	15,80	14,80	14,—	13,—

Bydgoszcz, 10-go stycznia rb. (Sprawozdanie Izby handlowej). Pszenica 160—169 marek. Żyto wedle gatunku 128—130 marek. — Jęczmień podług gatunku 130—140 marek. Towar dla browaru 140—145 marek. — Groch na paszę 133—140 marek, do gotowania 160—170 marek. — Owies 120—134 marek.

»Biblioteka Powieści« rozpoczyna z początkiem stycznia druk następujących, bardzo zajmujących powieści: »Ze wspomnień siostry miłosierdzia« przez G. Zapolską. »Szkielet na Lesznie« przez W. Przyborowskiego. »Tajemnica dworu sułtańskiego«, »Dwukrotnie zaślubiona,« Niknące dyamenty.« Cena ćwierćroczna **»Biblioteki Powieści«** wynosi tak w Poznaniu jak na wszystkich pocztach niemieckich tylko **75** fen. **Największy czas zapisać »Bibliotekę Powieści« na pocztach.** **»Biblioteka Powieści«** zapisana jest w cenniku pocztowym: II Abtheilung u polnisch Seite 487.

Berlin, 10 stycznia 1904.
Ciągnienie przedpołudniowe.
[Numera, przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach, wygrywają 50 marek.]

151 394 558 671 951 1077 150 205 57 354 694 948 83 89 **2**017 300 82 537 655 789 837 961 **3**136 87 245 390 530 4059 88 226 693 832 [100] 5021 80 [100] 698 **6**251 343 410 [100] 85 **7**080 186 91 94 296 556 735 64 **8**311 93 861 908 **9**182 [300] 313 528 54 951

10072 139 325 49 492 515 744 897 **11**017 61 193 262 87 545 76 616 75 96 763 [illegible] 93 923 34 54 **12**087 896 **13**163 287 [200] 396 410 22 968 **14**040 69 185 [100] 415 518 630 711 918 [100] 45 **15**055 68 593 932 **16**181 228 518 642 749 830 [100] 933 40 **17**240 79 534 49 950 75 **18**416 625 815 45 903 77 [100] **19**147 95 238 72 61[illegible]

20027 [300] 60 237 [100] 618 46 797 883 993 **21**224 31 360 945 52 **22**051 283 331 490 597 610 82 907 **23**032 54 359 469 88 540 **24**112 41 316 527 40 611 906 **25**584 **26**014 47 417 70 558 616 799 **27**236 667 782 [100] 77 903 **28**175 248 58 338 493 513 32 67 647 735 882 943 **29**096 137 254 562 601 3 35 866

30138 9[illegible] 561 **31**016 193 408 75 535 44 **32**214 707 13 844 58 92 925 **33**140 209 557 708 66 77 972 **34**059 176 213 [100] 360 413 50 782 865 930 **35**066 180 295 493 976 **36**162 244 393 409 883 **37**181 220 376 515 43 91 99 973 75 89 **38**194 362 416 500 23 617 57 807 74 933 **39**012 [illegible] 203 49 462 895 916 45 71

40284 851 **41**256 441 811 74 915 69 86 **42**031 [200] 75 84 329 62 460 571 82 **43**148 299 460 77 **44**256 95 490 [100] 679 735 80 819 45 238 448 **46**037 [200] 237 96 317 415 35 70 [100] 505 967 **47**037 127 215 528 92 [100] 855 **48**159 210 88 [100] 517 883 939 **49**275 633 58 771 871 98

50027 189 277 93 314 89 627 59 70 737 **51**179 205 68 375 543 809 **52**311 [illegible] 760 992 11 34 718 27 893 **53**150 226 307 423 560 700 40 95 814 **54**348 68 742 59 993 **55**440 555 629 88 712 [100] **56**057 398 496 574 685 [100] 752 871 **57**118 276 492 97 545 631 41 896 905 **58**130 [100] 212 65 [200] 96 331 57 **59**323 25 44 505 [200] 54 602 4 84)

60002 302 417 88 600 893 903 20 **61**058 110 242 458 716 74 905 69 **62**147 55 272 [100] 475 596 686 787 877 **63**078 172 238 451 711 **64**330 492 748 943 **65**032 106 468 531 [400] 32 61 728 827 43 66 91 [100] 908 44 **66**418 832 **67**095 164 246 760 875 958 **68**097 136 39 256 312 70 77 624 [200] 80 722 38 878 85 988 **69**245 545 882 973 [100] 89

70117 54 208 95 611 785 925 77 **71**170 466 606 701 875 992 **72**061 96 200 606 79 702 808 927 [100] 43 **73**397 99 820 943 48 54 **74**642 70 **75**131 296 346 449 593 [200] 620 732 93 883 [100] 918 **76**010 74 315 26 473 564 737 55 61 936 63 64 **77**077 127 215 936 **78**032 57 127 517 83 740 77 985 **79**104 [200] 50 430 53 98 529 606 712 844 73 88 92 860 [100]

80299 475 647 [200] 64 84 786 841 [100] **81**477 506 686 736 815 89 90 **82**165 [100] 568 78 **83**080 291 463 516 29 69 [300] 696 889 927 62 **84**236 72 487 728 96 **85**178 279 404 666 818 36 998 [100] **86**109 265 366 503 699 884 **87**066 317 487 693 759 95 800 **88**212 77 505 600 67 777 **89**093 117 578 897 910 40

90019 163 241 65 484 706 **91**031 100 257 [100] 342 409 670 83 795 964 90 **92**140 521 86 973 **93**078 202 64 87 88 317 40 765 894 924 **94**491 626 957 **95**122 223 57 585 98 **96**165 621 794 851 69 70 [100] 917 [300] 95 **97**488 886 **98**603 919 61 **99**066 133 45 50 617

100298 476 [100] 516 665 782 800 **101**242 316 [200] 634 772 925 **102**082 93 119 41 [300] 42 427 60 634 57 909 **103**033 143 51 386 406 735 **104**245 518 807 **105**321 77 565 66 712 845 **106**059 111 76 285 478 656 878 942 **107**108 11 58 64 295 [200] 335 679 **108**147 48 80 222 303 549 651 71 85 714 896 **109**081 330 484 518 667 807 907 57 60

110110 35 608 33 91 776 886 947 65 **111**214 68 442 55 85 741 56 **112**133 81 544 685 **113**070 273 355 71 408 542 55 610 726 876 974 **114**025 732 98 **115**171 314 523 757 99 879 940 64 74 95 **116**082 86 275 388 [100] 459 576 868 **117**263 368 **826 905** **118**032 140 286 [100] 379 689 707 **119**243 67 300 487 **120**177 382 [200] 476 [100] 565 610 18 745 **900 64** **121**052 231 442 83 536 600 31 733 **122**421 **60 680** 94 709 92 **123**525 64 713 **124**018 157 698 793 **125**163 230 585 775 819 936 68 **126**019 74 128 585 **724 88** 875 **127**008 39 295 443 564 641 94 857 **128**083 **101** 330 54 [100] 52 [100] 582 619 [100] 890 926 **129**043 302 34 646 [200] 709

130102 325 79 429 538 671 87 **131**240 **52 68** 90 359 473 674 746 903 96 **132**078 [400] 116 328 [200] 729 828 923 [200] **133**020 120 220 480 685 **134**301 26 37 503 609 55 838 [400] **135**033 96 143 219 **309** [100] 72 446 558 97 751 62 851 92 **136**151 299 **300** 40 883 94 958 70 **137**071 555 658 801 931 **138**313 639 785 867 69 902 **139**047 178 420 681 722 823

140059 154 221 [200] 348 66 [100] 69 [200] **471** 711 852 **141**263 450 66 779 852 945 98 **142**124 **30** [100] 46 243 431 72 589 663 88 809 952 **143**103 46 263 360 528 80 677 [100] 903 **144**009 44 132 232 657 752 77 938 96 [100] **145**329 411 [100] 28 527 729 [300] 64 **146**055 141 89 546 854 913 **147**085 162 338 78 499 688 835 939 **148**073 396 936 **149**297 487 556 58 75 650 75

150005 398 449 539 [100] 71 605 30 814 **151**186 554 660 65 784 815 900 **152**057 121 40 41 **80** [200] 227 28 55 312 400 60 **153**087 [100] 119 477 527 37 55 [100] 619 **154**275 [100] 433 554 611 722 62 **155**008 156 [100] 407 508 55 803 **156**309 925 **157**016 127 422 47 505 29 752 861 89 **158**015 221 518 720 930 **159**106 [200] 66 99 234 72 404 622 30 893 960

160013 322 923 [100] **161**042 78 85 **230** 303 24 53 717 888 98 972 **162**204 729 **163**043 143 **500** 951 **164**120 387 488 909 33 48 **165**133 668 746 **166**299 305 33 414 72 672 **949** **167**127 201 [100] 4 329 [300] **168**001 427 818 938 **169**095 529 [400] 621 60 719 882 933

170195 250 396 802 **171**057 135 246 78 310 72 [1000] 465 535 51 689 [100] 713 76 854 **172**117 23 345 421 940 90 **173**211 32 873 **174**069 **346** 647 98 753 56 953 **175**037 276 365 937 40 **176**095 536 [100] 857 **177**089 114 241 418 29 62 65 692 857 **178**103 17 76 351 436 83 551 71 661 **179**005 162 241 53 84 464 537 659 **768** 994

180140 242 387 774 889 **181**542 706 962 77 **182**012 **344** [400] 512 74 **183**129 216 25 480 533 654 935 72 97 **184**080 123 239 90 531 49 71 74 [100] 98 624 [200] 878 **185**026 242 300 7 460 693 **186**243 66 [100] 455 94 560 687 **187**376 466 89 960 68 [100] **188**036 166 99 218 657 848 90 **189**146 604 850 80 957 [200]

190071 95 457 909 **191**101 252 312 **689** **192**154 [100] 233 370 506 [100] 790 881 **193**241 327 567 639 50 748 902 **194**282 457 81 94 539 69 [100] 657 705 51 75 [300] 830 80 973 **195**298 484 627 784 964 **196**031 137 311 86 444 572 917 93 [300] **197**027 214 545 864 **198**034 79 263 316 20 498 538 656 **199**049 197 218 93 337 493 570 725 [100] 874 963

200079 367 419 559 676 867 **201**003 **35 155** 249 58 306 97 952 **202**068 72 159 **203**104 591 621 56 705 831 **204**210 319 44 566 694 95 721 813 37 42 905 21 99 **205**238 [100] **467** 82 511 624 813 **206**093 107 241 95 469 522 749 850 81 988 **207**012 212 856 **208**008 123 339 490 726 961 **209**344 859 957

210008 62 78 **264** 94 582 672 [100] 745 **211**076 [100] 246 80 308 414 19 60 63 633.65 783 929 95 **212**032 280 318 75 602 793 827 905 86 **213**036 342 457 521 623 933 **214**227 572 775 853 973 75 91 **215**346 463 70 594 720 801 [200] **216**015 [100] **32** 158 547 55 658 **217**627 62 775 835 48 996 **218**191 239 387 421 85 889 901 [1000] **219**014 307 57 641 92

220094 [300] 180 235 450 510 90 609 773 80 94 **221**157 70 467 801 54 99 **222**242 352 [100] 512 72 731 **223**142 641 920

Im Gewinnrade verblieben: 1 Gewinn zu 100000 Mk., 1 zu 10000 Mk., 1 zu 5000 Mk., 1 zu 3000 Mk., 2 zu 1000 Mk., 3 zu 500 Mk., 3 zu 400 Mk., 16 zu 300 Mk.

Berlin, 10 stycznia 1904.
Ciągnienie popołudniowe.
[Numera, przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach, wygrywają 50 marek.]

251 364 425 743 54 990 **1**022 251 329 605 61 83 [100] 802 939 42 92 2164 267 547 755 **3**204 23 96 4040 64 [100] 454 509 23 620 29 [200] 831 **5**155 [100] 277 344 452 511 797 **6**169 265 495 589 749 **91 918 7171** [200] 437 600 53 898 **8**103 213 45 [300] 362 443 **617** [100] 958 **9**100 299 396 601 28 69 777 988

10220 335 403 634 719 81 **11**092 139 250 323 35 408 80 729 928 **12**331 421 95 96 871 **13**030 157 281 **[100 000]** 304 87 **14**206 54 [200] 340 414 764 849 60 [200] 72 **15**029 45 548 718 939 **16**051 [200] 212 82 406 43 692 738 899 978 **17**278 89 725 28 **18**110 32 91 307 458 598 833 72 **19**008 69 99 113 216 300 88 **570** 811 61

20004 [300] 53 119 389 876 **21**121 [200] 589 90 618 74 821 953 **22**414 620 30 48 803 **23**047 [100] 93 130 274 76 332 44 403 526 631 839 45 49 59 914 **24**508 731 807 16 29 954 **25**182 90 393 401 509 718 24 [100] 982 **26**176 222 688 703 5 **27**057 73 154 375 904 64 84 **28**034 65 371 449 645 800 54 95 905 **29**026 363 464 563 86 764 821 [100] 55 [100]

30010 [200] 259 493 616 74 851 949 **31**033 139 377 412 80 536 665 846 921 **32**029 449 [100] 942 94 **33**097 275 90 94 308 29 [100] 450 529 734 **34**124 244 424 689 723 860 900 13 71 **35**227 311 37 64 557 681 82 974 **36**542 739 **37**126 321 562 763 808 [300] 20 50 958 **38**218 422 40 528 [100] 717 43 44 856 62 **39**016 100 210 45 85 555 667 827

40019 21 72 120 272 86 **[10 000]** 820 936 **41**178 305 492 625 42 891 [100] **42**044 [300] 81 111 205 85 774 926 [100] **43**116 98 259 333 499 635 707 43 96 867 **44**039 643 88 **45**179 202 44 429 40 578 804 988 **46**085 334 475 528 **47**078 178 317 87 441 579 681 [500] **48**187 [100] 237 431 94 572 618 50 **49**305 [100] 517 870

50059 77 [200] 309 17 509 910 52 [200] 59 **51**192 263 565 631 **52**008 319 646 889 **53**000 131 57 313 498 626 88 875 924 **54**312 [300] 495 529 645 80 793 **55**324 87 633 770 846 **56**044 150 97 333 533 603 37 [100] 48 902 86 **57**396 875 **58**005 272 663 99 **59**052 55 311 781

60051 86 209 312 29 [100] 79 525 82 643 44 88 787 824 969 99 **61**492 94 500 607 59 763 **62**277 439 573 690 780 **63**083 208 87 [100] 425 545 706 872 **64**065 216 316 437 664 88 852 970 **65**002 508 16 639 74 829 34 45 **66**023 198 552 659 90 735 **67**028 241 [200] 52 526 654 55 822 **68**006 528 801 986 **69**202 558 609 747

70305 547 937 **71**201 [100] 68 353 67 440 514 85 92 621 51 779 819 **72**116 [100] 97 230 341 **73**178 493 [300] 557 799 816 **74**218 459 [100] 742 **75**169 447 514 613 33 773 **76**021 128 33 92 353 961 **77**021 436 557 746 **78**435 505 6 19 605 **79**044 79 136 72 278 445 558 70 884 [100] 951

80133 223 343 65 401 734 38 891 **81**079 209 65 73 361 [200] 471 688 745 49 935 [200] **82**591 745 90 867 93 **83**053 155 77 201 31 589 676 884 981 **84**113 481 649 70 93 739 **85**506 72 659 742 800 79 929 74 **86**071 303 51 72 431 799 **87**082 94 446 849 89 **88**414 663 728 834 **89**226 61 444 50 622 38 94 723 73 826

90169 347 48 92 95 [illegible]25 76 [100] 589 680 921 **91**099 429 98 689 95 881 **92**127 83 **288** 723 **93**063 87 308 489 [100] 626 96 **94**469 514 [100] 780 999 **95**079 [100] 260 66 879 462 715 805 65 910 80 **96**146 84 629 739 953 **97**162 214 25 33 430 536 625 54 755 61 75 84 837 904 **98**264 [illegible]58 705 [100] 63 89 [100] 845 [100] **99**142 90 [100] 969

100090 162 438 51 547 719 92 **101**139 270 410 [100] 97 541 43 731 80 **102**393 536 618 51 [100] 724 844 67 [300] 977 85 **103**610 52 95 708 855 [100] **104**177 210 305 444 99 662 **105**[illegible] [100] 73 83 146 213 446 505 27 45 694 731 **106**[illegible] 219 304 7 [400] 82 **869 927** **107**398 680 **108**[illegible] 153 60 235 50 66 309 **692** [100] 766 61 884 88 960 90 **[illegible]**719 853

110200 310 467 504 964 80 **111**161 66 648 729 **112**256 307 606 894 912 **113**172 203 99 810 90 **114**212 487 95 736 [300] 834 **115**066 603 97 885 948 [200] **116**626 860 **117**112 79 405 513 24 621 714 887 991 **118**040 50 68 121 222 333 87 [400] 486 782 873 **119**050 [400] 803 966 92

120137 369 470 700 52 811 **121**019 24 [100] 71 134 732 828 **122**154 246 309 [100] 24 28 414 26 581 707 868 94 **123**286 523 59 [100] 891 **124**113 22 430 [100] 589 743 869 953 80 84 **125**030 81 853 63 **126**161 456 575 969 **127**072 201 413 520 649 [300] 864 **128**023 37 134 35 90 [100] 313 515 685 **129**093 151 201 [100] 13 36 451 513 702 39 975

130000 146 61 86 209 37 305 515 25 677 90 [500] 806 953 **131**085 182 305 41 **132**022 118 43 65 230 66 92 443 49 505 650 **752** 822 49 **133**060 244 309 27 794 905 28 **134**041 80 [100] 350 462 555 763 **135**154 405 508 611 [100] 739 [100] **136**087 363 497 810 63 938 **137**041 213 656 **138**101 392 443 579 90 681 891 [200] **139**414 22 694 [100] 769 895 955 87

140009 124 [100] 206 435 727 45 856 77 [100] 991 **141**068 142 262 303 20 **142**263 407 829 [500] 68 97 977 **143**076 548 61 95 738 963 74 78 **144**942 85 98 **145**564 736 **146**192 560 61 69 626 837 51 948 [100] 66 **147**068 191 237 795 932 **148**009 10 195 **271** [100] 90 327 [200] 43 420 **149**208 56 60 392 578 **717**

150104 30 439 551 769 864 **151**024 315 **78** [200] 99 781 82 **152**725 **153**036 324 64 68 431 529 [100] 704 69 **154**185 72 386 419 551 66 667 [100] 983 **155**023 44 167 93 398 [illegible]48 520 53 853 93 920 83 **156**246 317 413 60 74 630 762 **157**648 [300] 973 **158**082 99 315 424 666 714 854 943 **159**107 371 [100] 467 [100] 740 92 904 20

160015 66 [200] 131 230 [100] 498 543 89 663 724 811 973 **161**772 **162**103 406 772 **163**153 485 931 72 **164**054 167 69 [200] **165**030 465 528 [300] 793 801 16 **166**094 283 264 452 547 860 [200] **167**037 76 199 378 [300] 87 499 530 687 761 803 46 **168**140 298 478 699 827 909 [100] **169**228 69 319 481 503 724 48 [100] 878 94

170005 104 513 58 727 804 **171**002 51 272 594 601 21 [100] 22 38 793 812 **172**181 277 825 76 **173**064 867 97 **174**724 **175**120 96 338 [200] 403 [100] 11 801 **176**069 84 265 308 23 643 718 36 **177**078 115 238 333 470 541 658 71 901 5 88 **178**576 602 773 **179**194 215 315 24 47 51 [200] 566 80 601 54 795 877

180372 431 34 [300] 60 524 728 914 85 **181**275 99 460 550 646 **182**278 345 505 65 [3000] 658 703 [100] 843 **183**023 248 60 361 425 [100] 508 761 [1000] 74 **184**077 333 78 422 556 665 760 921 **185**019 140 83 228 327 82 [100] 455 580 82 696 779 **186**032 313 462 720 **187**017 202 655 829 946 [100] 91 **188**340 62 409 67 562 76 81 84 [100] 805 93 **189**064 136 406 81 682 822

190261 823 83 917 **191**303 457 62 89 952 64 [300] 75 **192**143 503 861 **193**023 58 140 498 534 623 44 46 **194**104 267 352 98 413 651 **195**148 260 [100] 338 426 566 748 83 [300] **196**080 195 207 473 [**5000**] 597 650 59 838 **197**033 70 138 253 678 855 86 926 **198**007 472 586 633 47 **199**078 [100] 93 [100] 193 299 [100] 512 34 604 845

200199 410 636 984 **201**110 [1000] 212 351 554 88 700 45 60 [200] 851 **202**010 15 89 199 405 526 844 993 **203**004 [100] 218 28 31 364 531 87 758 83 **801** **204**023 82 90 120 95 480 540 71 75 654 65 90 975 [100] **205**022 104 227 655 **206**086 132 271 434 531 91 **207**320 31 455 79 602 730 60 876 930 54 **208**064 104 11 491 712 30 [100] 945 74 **209**387 492 [200] 582 625 708 803 84 950

210125 216 67 300 493 513 93 766 **211**015 77 78 109 268 81 605 961 76 81 [300] **212**044 95 540 623 951 **213**613 74 82 90 959 **214**099 136 854 75 83 952 63 85 [100] **215**198 215 485 534 41 721 72 857 **216**085 223 77 629 85 87 [100] 775 966 **217**040 96 163 **200** 676 **218**045 409 629 789 890 **219**096 [200] 119 56 289 434 623 75 779 897 937

220009 101 70 271 424 25 69 703 **221**310 44 619 71 [100] 884 916 61 **222**002 600 806 **223**058 161 218 465 618 33 767 865 78

Die Ziehung der 2. Klasse der 212. Königlich Preußischen Klassenlotterie findet statt am 7. und 8. Februar 1905.

Norddeutscher Lloyd, Bremen,

Towarzystwo żeglugi parowej.

Regularne linie pospiesznych i podwójno-śrubowych parowców.

Bremen — Nowy York.

Podwójno-śrubowe parowce pospieszne:

D. **Kaiser Wilhelm der Grosse** . . . . 24 stycznia.
D. **Kronprinz Wilhelm** 7 lutego.
D. **Kaiser Wilhelm der Grosse** . . . . . 21 lutego.
D. **Kronprinz Wilhelm** 7 marca.
D. **Kaiser Wilhelm der Grosse** . . . . . 21 marca.

Podwójno-śrubowe parowce pocztowe:

D. **Brandenburg** 14 styczn.
D. **Hannover** 21 stycznia.
D. **Main** . . . . . 28 stycznia.
D. **Barbarossa** 4 lutego.
D. **Breslau** . . . . 11 lutego.
D. **Grosser Kurfürst** 18 lutego.
D. **Brandenburg** 25 lutego.
D. **Main** . . . . . 4 marca.
D. **Barbarossa** . 11 marca.

Z Bremen do Baltimore, wprost.

D. **Gera** . . . . . 19 stycznia.
D. **Cassel** . . . . . 2 lutego.
D. **Chemnitz** . . . . . 16 lutego.
D. **Köln** . . . . . 23 lutego.
D. **Darmstadt** . . . . . 2 marca.
D. **Gera** . . . . . 9 marca.

Bremen — Galveston.

Bremen — Brazylia.

Kasa oszczędności

Banku Rolniczo-Przemysłowego

Kwilecki, Potocki & Sp.

Przyjmuje na oprocentowanie wkładki każdej wysokości od 1 marki począwszy płaci od **3 do 4 i pół procent**, wedle umowy.

Zakład dentystyczny

w Poznaniu. św. Marcin 29, I piętro

vis á vis ul. Bismarka.

K. Brzeski & F. Bolewski.

Przyjmujemy od 9—1 i 3—6
Dla niezamożnych od 8—9 rano

Rwanie zębów, plombowanie, sztuczne zęby po cenach bardzo nizkich!

Piece

żyryjskie z ogniem nieustającym,
bardzo praktyczne z powodu oszczędności opału

	No. 1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
czarne mk.	19,	21,	25,	29,	35,	38,	51.
ozdobne „	20,	25,	30,	36,	42,	47,	58.

za sztukę, włącznie 2 rur, kolan, rozety, **franko** do każdej stacyi kolejowej.

Antracyt angielski.

Maszyny do krajania kapusty

poleca

firma T. Otmianowski,

właśc. **B. Ziętkiewicz, S. Mińcikiewicz.**
Poznań — Bazar. **Telefon 565.**

Cenniki darmo i franko.

Czcigodnemu Duchowieństwu i Szanownej Publiczności polecam

skład gotowych krat żelaznych

kutego żelaza własnej roboty na jeden, dwa lub więcej grobów, kraty do Bożychmąk.

Stanisław Brzozowski,
mistrz ślusarski, fabryka dla budowli i krat,
Poznań, Wielkie Garbary nr. 45.

Nowy Browar Poznański

poleca **piwo**

Monopol-Bock.

Telefon 47.

Świeże sadło wieprzowe (Flohm)	centnar	**50** mk.
Wędzoną okrasę, niemieckie szlachtowanie . .	„	**60** „
Berliński smalec przesmarzany	„	**47** „
Mięso peklowane, głowy i nogi	„	**25** „

Także w paczkach pocztowych jako próbę wysyła

J. A. Partenheimer,

Berlin C. 25. Kaiser Wilhelmstrasse No. 19-a.

Zażądać cennika. (227

Jedyna
Jeneralna ajentura i główny skład

S. Żychliński

w Poznaniu.
Cygara w największym wyborze.

Pomarańcze! Pomarańcze!

tuzin **30, 40, 50** fen., bardzo wielkie **60** fen.

Kalafiory, mandarynki, ananasy, winogrona, tomaty, cytryny poleca najtaniej

M. Pincus, ulica Fryderykowska 29

w składzie hurtownym.

Aukcya!

Przed aukcyą aby uprzejmie tanio
futra,
rzeczy futrzane,
zegarki,
przedmioty ze złota,
lustra i garderoba.

Israel'a lombard,

Stary Rynek 7, I p.

Urządziłem w mieszkaniu swem przy **ulicy Nowej nr. 1.**

lecznicę dentystyczną

w której przyjmuję niezamożnych codziennie, oprócz niedzieli i świąt przed południem od godziny 9—10 po poł od g. 5—6.

Wyrywanie zębów bezpłatnie od 5—6 godz.

Plomby i zęby sztuczne po cenach nizkich.

Chwałkowski,

lekarz-dentysta.

Webera parowniki

do szybkiego parowania maszyny

„Germania“

z gniotownikiem i bez niego.

Autoklav

kocieł do przewracania
i inne

kotły do gotowania.

Śrótowniki.

Gniotowniki do kuchów.

Maszyny do krajania kartofli i buraków.

Sieczkarnie

we wszystkich wielkościach
i konstrukcyach
polecają

Bracia Lesser, Poznań.

Mydło domowe, mydło toaletowe, perfumerye,

woda do ust i głowy

dobre i tanio poleca

Krueger & Co.

(dawniej S. Engel.)

No. 240.

Budzik

najgłośniej przez 2 minuty bijący, obciągany z firmą po **5 mrk.** poleca

J. Białas,

Poznań, Wrocławska ul. 2.

Teren budowlany

w korzystnem położeniu miasta Poznania i Wrocławia przez rzetelnych przedsiębiorców poszukiwany, z pieniędzmi budowlanemi i bez.

Oferty pod **B. O. 87** uprasza **Haasenstein & Vogler, Magdeburg.** (208

Dom

2-piętrowy z 9 lokatorami i z piekarnią oraz plac do budowli jest na sprzedaż. Wpłaty 5—6000 mk.

Zgłoszenia przyjmuje ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **216.**

Hotel

w mieście gimnaz. 7000 mieszk., okol. zupełn. polska, z kompletn. urządz., przy wpł. 8-12000 mrk. natychm. do sprzed. Powodzenie świetne Zgł. piśm. do ekspedycyi Wielkopolanina pod nr. **88.**

Nuty!

Nuty na fortepian!

Wieniec

ulubionych melodyi narodowych
w łatwym stylu ułożonych
na fortepian
przez **K. Petersa.**

Zbiór ten zawiera najpiękniejsze nasze pieśni w pięknym i łatwym układzie.

Cena tylko **1,50** mk., z franco przesełką **1,60** mk.

Za 1,50 mrk.

!!! Nowość !!!

Ważne dla grających na fortepianie!

60 tańców

nowych i pięknych za **1,50 mrk.** zawierających **31 walcy, 13 marszy, 3 galopady, 7 polek, 6 polek mazurek.**

Cena z fr. przes. tylko **1,70 m.**

Za 1,50 mrk.

!!! Nowość !!!

Ważne dla grających na skrzypcach!

60 tańców

nowych i pięknych za **1,50 mrk.** zawierających **31 walcy, 13 marszy, 3 galopady, 7 polek, 6 polek umazrek.**

Cena z fr. przes. tylko **1,70 m.**

Nuty na fortepian!!!

101 tańców za 3 marki!!

na fortepian na **dwie ręce** w łatwym układzie, zawierających **44** walce, **21** marszy, **7** galopad, **10** polek, dalej polki mazurki, kontredanse, lansiery, gawoty itd. najznakomitszych kompozytorów.

Cena **tylko 3,20 mrk.,** z fr. przesełką

Nuty na skrzypce!!!

101 tańców za 2 marki

na skrzypce w łatwym układzie, zawierających: **44** walce, **21** marszy, **7** galopad, **10** polek, dalej polki, mazurki, kontredanse, lansiery, gawoty i t. d. najznakomitszych kompozytorów.

Cena **tylko 2,20 mrk.,** z fr. przesełką.

Na fortepian

Polskie tańce

zawierające najpiękniejsze utwory **Moniuszki, Ładу, Lewandowskiego, Ogińskiego, Kontskiego, Osmańskiego, Konopaska, Lipińskiego, Winnickiego, mazury, kujawiaki polonezy, krakowiaki, polki, mazurki, galopady.**

Dwa tomy. Cena **3,20 mrk.** z fran. przesyłką.

Polskie tańce

na skrzypce

zawierają najpiękniejsze mazury, polki, polonezy, galopy, krakowiaki i kujawiaki: **Moniuszki, Lewandowskiego, Ogińskiego, Ładу Kątskiego, Osmańskiego, Lipińskiego, Winnickiego, Paderewskiego** i t. d.

2 tomy. Cena tylko **2,20 mrk.** z franko przesełką.

Poleca i przesela odwrotnie

Fr. Chocieszyński,

Poznań — Posen.

Stary dom

jest **do rozbierki** na sprzedaż

B. Kędziora,
Jerzyce — Poznań,
Poznańska ulica nr. 32.

Mam zamiar wydzierżawić każdego czasu [222

piekarnią

z składem towarów kolonialnych. Piekarnia oraz skład są w dobrym biegu. Oferty przyjmuje ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **222.**

Rzeźnik

kawaler, posiadający 3 tys. marek praguie przyjąć miejsce najchętniej w takim interesie, gdzieby mógł się w nim ożenić Zgłosz. przyjmuje eksped. Wielkopolan. pod nr. **181.**

Atelier dantystyczne.

Wprawia zęby, plombuje podług najnowszej metody, operacye zębów bez bólu itd.

Jadwiga Marszałek,
Poznań, ul. Szeroka 14, II.

Poszukuje się zaraz lub od 1. 3. 05. dzierżawy **piekarni** z kompletnem urządzeniem w jakim miasteczku Księztwa Poznańskiego lub Prus Zachodnich. Zgłoszenia do eksped. Wielkopolan. pod nr. **236.**

Remiza

dla stolarza lub stelmacha jest do wydzierżawienia od 1 kwietnia.

Krüger,
Wilda, Kronprinzstrasse 88.

Co tylko wyszło:

Najnowszy Wielki Czarodziej.

Zbiór

najłatwiejszych i najwięcej zajmujących sztuk czarodziejskich, niewymagających nadzwyczajnych przyrządów, dla rozrywki i zabawy w kółkach domowych i towarzyskich, **z dodaniem nauki o brzuchomówstwie,** figli uciesznych, sztuczek karcianych, szarad i zagadek, oraz dowcipnych pytań i odpowiedzi z **obrazkami.**

Dziełko to zawiera 186 sztuk czarodziejskich itd., na długie wieczory zimowe jest prawdziwym skarbem rozrywek i uprzyjemniania czasu.

Jestto najobszerniejsze i najtańsze wydanie sztuk czarodziejskich.

Poznań, 1903. Str. 128.

Cena **50** fen., z oprawą **60** fen., porto **10** fen.

Poleca i przesela odwrotnie

Fr. Chocieszyński,
Poznań - Posen.

Zdolna

ekspedyentka

może się zaraz zgłosić. (165

Dom. Siedlec.
Skład mięsa i wyrobów mięsnych.

Biegłe panny

do szycia spodni maszyną, oraz do ręcznego mogą się zgłosić.

Płacę od sztuki.

Kopernika ulica 9,
w podw. II p.

Poszukuję się od **zaraz**

uczciwej panienki

obeznanej z branżą **materyałów piśmiennych,** z wolnym stołem i stancyą. Zgłoszenia piśmienne z dołączeniem świadectw, fotografii i życiorysem do ekspedycyi Wielkopolanina pod nr. **110.**

!!! Berlin !!!

Służące otrzymają miejsca najlepsze bez kosztów w Berlinie na zasługi 60—100 tal. przez biuro pośrednictwa **Paul Gaikow,** Berlin, Blumenstrasse 50-a.

Karty czarnoksięzkie

sławnego Bosco

czyli sztuka odgadywania myśli i przepowiadania każdej osobie ile ma lat, ile pieniędzy przy sobie, tudzież odgadnięcie każdej liczby imienia i przysłowia.

Gra towarzyska.

Miły sposób spędzania czasu w każdem towarzystwie.

Cena **30 fen.,** z franco przesełką **35 f.,**

Prawdziwe

karty wróżbiarskie

słynnej
kabalarki Le Normand.

Wesoła gra towarzyska.

Karty te pięknie kolorowane, w eleganckiej teczce, są takie same, jakiemi słynna kabalarka przepowiedziała wzniesienie się i upadek Napoleonowi I, wielu monarchom itd.

Do kart tych dodane jest dokładne objaśnienie, jak ich używać.

Cena **75 f.,**
z franko przesyłką **85 f.,**

Kto nadeśle **1 mk.** otrzyma obie te gry towarzyskie franco.

Poleca i przesela odwrotnie

Fr. Chocieszyński,
Poznań — Posen.

Organista

biegły w grze na organach, dyrygent chóru kościelnego, szuka od 1. 4. 05. odpowiedniej posady (przytem znakomity malarz kościelny). Zgłosz. przyjm. Ludwik Lewandowski, Solec (Schulitz).

Poszukuję (235

2 kowali maszynowych

i

5 ślusarzy

zdatnych do wyrobu rólniczych maszyn na stałe zatrudnienie

J. Rychlewski, Żnin,
fabryka machin i narzędzi rólnicz.

Potrzebny zaraz: **Urzędnik gosp.** żonaty bezdzietny lub z małą familią, żona musi zająć gospod., gotow. etc.

Pensya 600 mk. i utrzymanie.

Pośrednik miejsc
Franciszek Niedzielski.
Poznań — Posen, Bäckerstr. 7.
Telefon No. 1036.

Młody człowiek

23 lata który przechodził kurs hdl. pojedyńczej i podwójnej książk. &c. poszukuje miejsca do składu lub na dominium albo jako pomocnik do biura, najchętniej w okolicy Poznania. Zgłoszenia do ekspedycyi Wielkopolanina pod nr. **214.**

Dom. Polwica p. Santomischel poszukuje (226

ogrodowego

kawalera, znającego dobrze swój fach od 15. 2. 1905. Kopii świadectw nie zwraca się.

Potrz. od kwietnia: **Kucharz** żon na 400 mk. i dep. **Stelmach** ż. na 60 tal. i dep.. **2 włódarzy** żon. na 40 tal. i dep. **3 gospodynie** na 80—100 t. l. **Służący** k. na 100 tal. **2 pisarzy** na 300 do 400 mk. **Ogrodnik** k. na 90 t. **Panna służ.** Pośredn. posad Adr. tylko: **Władysław Karwat,** Poznań-Posen, Bäckerstr. 4.

Majętność Dobrojewo potrzebuje od 1-go kwietnia 1905

ceglarza

z kaucyą, zdatnego do wyrobu dachówek i rur cementowych.

Dom. Skoraczew per Falkstätt

poszukuje od 1. 4. 05.

kowala-maszynisty

z uczniem,

stelmacha,

dobrego włódarza

i

stangreta

lecz tylko z zaciężnikami. (152

Maszynista

kawaler potrzebny od zaraz do prowadzenia lokomobili i młocarni do **Dom. Kotowa** p. Gnesen.

Czeladnika młynarskiego

trzeźwego i pilnego poszukuje od zaraz na stałe zatrudnienie

Wł. Rotnicki,
Kiszkowo (Welnau) Kr. Gnesen.

Majętność **Czerwonawieś** p. Krzywiń (Kriewen) poszukuje od 1 kwietnia (234

włódarza

z zaciężnikiem.

Od 1. 4. 05. jest potrzebny dobrze polecony (169

włódarz

z dwoma zaciężnikami. Zgłoszenia pod **A, K. Post rest. Komornik Kr. Posen West.**

Włódarz do koni

ze zaciągiem potrzebny od 1. 4. br. do

Dominium Jarogniewice

per Czempin.

Potrzebni zaraz: **Służący** kaw. do 1 pani na wieś na 80 tal i 10 tal. na pranie. **Kucharka** do dworu na 80 tal. **Panna służ.** z prasow. chociaż w 1 miejsce do Królestwa przy granicy.

Potrzebni od kwietnia: **Urzędnik** gosp. kaw. na 800 mk. **Urzędnik gosp.** kaw. na 600 m. **Rządzca gosp.** kaw. na 1200 mk. **Leśnik-strzelec** kaw. na 480 mk. Spiesne zgł. przyjmuje »Posrednik miejsc.«

Franciszek Niedzielski,
Posen, Bäckerstrasse No. 7.
Telefon nr. 1036.

Dziewczę

na cały dzień

może się zaraz zgłosić.

Drukarnia Wielkopolanina.

Ucznia

przyjmie zaraz (219

B. Karpinski,
wiedeńska piekarnia i cukiernia,
plac Bernardyński 5.

2 uczni

przyjmie zaraz lub później. [164

F. Kędziora, mistrz rzeźnicki,
Poznań,
Poznańska ulica 50.

Ucznia

od zaraz poszukuje **J. Ueberle,** cukiernia w Wrześni.

Ucznia

z lepszem wykształceniem szkólnem. syna porządnych rodziców, przyjmę od zaraz do drogeryi połączonej z handlem kolon. łakoci, cygar i nasion (215

M. Mińczykowski,
dawniej P. Zwierzyński
Kórnik.

Nakładem i drukiem Fr. Chocieszyńskiego w Poznaniu — Redaktor odpowiedzialny Józef Szmyt w Poznaniu.